

**"TÜRK KADININI TANITMA VE GÜÇLENDİRME VAKFI
İSTANBUL BAŞKANLIĞINA SUNULMAK ÜZERE"**

RAPOR

KONU : TÜRK KADININI TANITMA VE GÜÇLENDİRME VAKFI
"ZÜBEYDE HANIM ÇEŞMESİ " YARIŞMASI HAKKINDA
GÖRÜŞLER

DÜZENLEYEN : Avniye TANSUĞ / Halkla İlişkiler Uzmanı
("TARİHİ İSTANBUL ÇEŞMELERİ KURTARILMALIDIR"
KAMPANYASI YÖNETMENİ)

GEREKÇE : SAYIN NEZİHE ARAZ VE SAYIN PROF.DR.METİN SÖZEN'İN
İSTEKLERİ ÜZERİNE.

İÇERİK : 1. "ÇEŞME" GENEL
2. "ÇEŞME" GÜNÜMÜZDE
3. "TARİHİ İSTANBUL ÇEŞMELERİ KURTARILMALIDIR"
KAMPANYASININ DENEYLERİ
4. "ZÜBEYDE HANIM ÇEŞMESİ " İÇİN ALTERNATİFLER
5. YARIŞMA ŞARTNAMESİ

1. "ÇEŞME" GENEL

1.1. TÜRK KÜLTÜRÜNDE "ÇEŞME"İN YERİ

Bilindiği gibi Türk kültür mirasında çeşmelerin çok önemli ve çok özellikli bir yeri vardır. Özellikle İstanbul'un alınışı ile "şehre temiz ve akar su getirilmesi" yolundaki Fatih fermanının hızlandırdığı su yolu ve çeşme yapımı sonucu, Osmanlı yaşamında "su", bir "yaşam kültürü" olarak yerini almıştır. Çünkü dönemin İstanbul'unda su sorunu sarnıçlarla çözümlenmekte , Osmanlı kültürü ise dini gerekçelerle "durgun su"yu "pis" kabul etmektedir. Devletin önyak olduğu çeşme yapımlarına bireyler de omuz verdiklerinde sonuç; 19.yüzyıl başlarında yalnızca İstanbul'da 1500'ün üzerinde çeşmedir. Çeşme yaptırımı için genellikle önce bir su kaynağı bulunur, suyun bu kaynaktan halkın ayağına getirilmesi için su yolu yaptırılırdı. Çeşme son duraktır.

Çeşme yaptırmak konusunda en çok rastlanan gerekçe yaptıran kişinin "hayır duası alması" olduğu gibi, bireylerin yaşamında önemli yeri olan yakınların adına ve onları ölümsüzleştirmek amacına da rastlanmakta. Çeşmenin "kitabesi" bütün serüvenini özetleyen bir "Kimlik Kartı" gibi, yaptıranını, yapanını ,ne için (ve ebcet hesabı ile) hangi yılda yaptırıldığını anlatan belgedir.

Çeşmeden "akan" su ile abdest alınır, her türlü temizlik yapılır, içilir, hatta şifasına inanılan sularla hastalıklar iyileştirilirdi. Ruh sağlığı açısından da su sesi ve görüntüsünden yararlanıldığını , tarihte ilk kez yine Anadolu'da (Bergama ve bazı Selçuklu Medreseleri) görmek mümkün.

Böylece, "Su", insanımızın günlük yaşamında saygıyla yaklaşılan , özenle harcanan ve "paylaşılan" "kutsal bir yaşam nesnesi" olarak yerini almış ve onun insanla buluştuğu son durak olan "çeşme" de yüzyıllar boyu önemini korumuş , özenle korunmuştur.

1.2. ŞEHİR KÜLTÜRÜNDE ÇEŞMENİN YERİ

Şehir yaşamında çeşmenin esaslı düzenleyici işlevleri vardı. "Anıt çeşmeler" şehri süslerken , "Meydan çeşmeleri" şehir coğrafya ve trafiğini belirleyici ve tanımlayıcı rol oynarlar , "Sokak ve Duvar çeşmeleri" kamuoyunun olduğu buluşma noktaları olarak işlev taşırlardı. Bunlara saray , köşk , kasır , konaklarda bulunan değişik boyut ve işlevler taşıyan çeşme türlerini de eklemek mümkün.

1.3. ÇEŞMENİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Osmanlı-Türk mimari geleneğinin temel özelliği olan "anonim" olma, çeşme mimarisinde de kendisini göstermektedir. Bu nedenle çoğu çeşmenin "mimarı" belli değildir. Buna karşılık belli bir üsluplaşma ve mimaride beliren belli akımlardan etkilenen çeşmelerde de görülür. Klasik Dönem çeşmeleri (15-16.yüzyıl) , genellikle kesme taştan yapılmış , bire bir insan ölçeğinde, geniş bir su deposu ve yalağı olan yalın bir yapıdır. Her çeşmenin musluğunu taşıyan bir "Ayna taşı" , onu çevreleyen kavisli bir kemeri , ayna taşına bağlanmış su taslarının yalağa değerek kirlenmemesi için "niş" denilen oyukları ve kitabesi bulunur. Bazılarında sıra bekleyenlerin yorulmaması için düşünülmüş oturma taşları , güneş ve yağmurdan koruyan geniş saçaklı çatı da vardır.

17.Yüzyıldan itibaren çeşmeler süslenmeye başlar . Bu eğilim önce malzemede kendini gösterir. Bu dönem çeşmelerinin çoğu mermer hatta renkli mermerden yapılmıştır. Kemerleri kıvrımlanmakta, hareketlenmektedir. Barok çeşmeler bu dönemin en güzel örneklerini oluşturur. Kitabelerde altın varak ve hat sanatının doruklarına ulaşılırken, mermerlerde taş oymacılığın incelikleri sergilenmiştir.

18. ve 19.Yüzyıl başlarında Neoklasik ve Türk Ampiri denilen tarzda çeşmeler boy göstermeye başlar, 19. Yüzyıl sonuna doğru İmparatorluğun genel çöküntüsünden su yolları ve çeşmeler de paylarını alırlar.

2. "ÇEŞME" GÜNÜMÜZDE

Binbir çeşit özelliğine çok kısa değinilen çeşmelerin günümüzdeki durumlarının hiç parlak olmadığı açıktır. Bunun nedenleri şöyle olabilir:

- * Su yollarının kirlenmesi
- * Su yollarının eskimesi , bozulması ve/veya tahribedilmesi
- * Kaynakların tükenmesi
- * Şehir planlarının yeniden düzenlenmesi veya plansız şehirleşmeler sonucu , çeşmelerin işlevini yitirmesi
- * Kültürel kimliğimizin ve kültür mirasımızın bilinçle yorumlanması, çağdaş sentezlere ulaşılması ve bu değerlerimizin yaşatılması yolunda uzun yıllar önemli ve anlamlı çalışmalar yapılmadığından , şehrin yeni sahiplerinin çeşmeleri "kendi malı " gibi hissetmeyişi, musluğunu , tasını çalıp götürme gibi davranışların bilinçsizce sürdürülmesi,
- * Değişen yaşam biçiminin eski kültürün ürünü çeşmeye yeni işlevler yüklemesi.(Örneğin çeşmenin "araba yıkama mekanı" haline getirilmesi gibi durumların çeşmeye gerçekten ihtiyaç duyan mahalle sakinlerince bile

hoşnutsuzlukla karşılanması üzerine "suyu kestirme talepleri"ne rastlanması, çeşmelerin üzerine her türlü ilan, reklam, duyuru v.s. yapıştırılarak "bill-board" gibi kullanılmasının çirkinliğine karşı çevre halkının o çeşme- yi görmek dahi istememeleri görülmüştür.

Bu nedenlerin ortak özelliği çeşmenin işlevini kaybetmesinden kaynaklanmaktadır. İşlevini kaybeden herşey gibi çeşme de anlamsızlaşmakta bunun doğal sonucu olarak da yokolmaktadır.

3. "TARİHİ İSTANBUL ÇEŞMELERİ KURTARILMALIDIR" KAMPANYASININ DENEYLERİ

Sözkonusu Kampanya bu raporun yazarının daha önce Milliyet Gazetesi Halkla İlişkiler Müdiresi iken uyguladığı "Kültür Mirasımızı Koruma Kampanyası" sırasında planlanan ve daha sonra anılan gazetenin o dönemdeki Yönetmeni Sayın Tarhan Erdem'in gazeteden ayrılması sonucu bir başka gazetede (Güneş'te) yine yazar tarafından İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Bedrettin Dalan'ın açık desteği ve işbirliği ile uygulanan bir etkinlik olup, 1984 -1986 yılları arasında sürmüştür.

Kampanyanın ayrıntılarına inmek bu Raporun kapsamını zorlayacağı için ekteki broşürcük sunulmaktadır. Kampanya sırasında halkın parasal katkısı ve üniversite /dernekler/ TAÇ Vakfı gibi kuruluşların proje bazındaki yardımları ile tam 57 tarihi çeşme onarılmış ve Belediye tarafından suyu bağlanarak işlevi yeniden kazandırılmış , bu arada kurulan Ortak Çalışma Grubuna katılan TRT İstanbul Televizyonu ile işbirliği içinde bir belgesel film yapılarak gösterime sokulmuştur. (Ne var ki , bu film TV/2 'nin yayına girdiği ilk günlerde gösterildiğinden kamuoyunun ve bu konunun tutkunlarının büyük bölümünce izlenememiştir.)

"Tarihi İstanbul Çeşmeleri Kurtarılmalıdır " Kampanyasının deneylerine dayanarak , "çeşme" ile ilgili herhangi bir girişimde şu hususlara dikkat edilmesinin yerinde olacağı söylenebilir:

- * Çeşmenin suyu akmalıdır.
- * Akan su "içilebilir" olmalıdır.
- * Çeşme yaya ve araç trafiğini engellemeyecek bir mekanda yer almalıdır.
- * Çeşmenin kimliğini belirten kitabe bugünkü kuşağın anlayabileceği dilde olmalıdır.(Türkçe ve turistler düşünülürse bir iki yabancı dilde)
- * Çeşmenin bakımı ve korunması için suiistimale yer verilme-

- yecek , gözönü bir mekan önemlidir.
- * Çeşmenin bulunduğu çevre ve şehir dokusu ile uyum sağlanması sağlanmalıdır. Tarihi bir çeşme ise, şehir ona uydurulmalı, yeni bir çeşme ise o şehire uymalıdır .
 - * Çeşme yeni yapılıyorsa , eskinin kötü bir taklidi olmamalı, çağdaş yorumlarla ulaşılmış bir "mimari ve kültürel sentez" olmalıdır. (Sözkonusu Kampanyanın oluşturduğu kamuoyundan yararlanarak , üzerine ismi yazılı reklam amaçlı çirkin ve sözümona "prototip Osmanlı" mermer çeşmeleri belediyelere "armağan" eden bir basın kuruluşunun yaptırdıkları gibi hiç olmamalıdır.)
 - * Çeşmenin sudan başka işlevleri de olmalıdır. Çevresiyle birlikte tasarımlanmalı ve halkın yaşamına sevinç katan bir "toplu oturma yeri" , belki küçük konserler ve gösterileri izleyebileceği bir çağdaş "agora" , bir "amfiteatr" ile bütünleşebilmelidir.

4."ZÜBEYDE HANIM ÇEŞMESİ " İÇİN ALTERNATİFLER

Aziz Atatürk'ün Annesi için yaptırılması düşünülen çeşme (ve/veya çeşmeler) hakkında tarafımıza iletilen veriler , üç büyük ilimizde yaptırılacak üç adet çeşme için bir yarışma açılması ve yarışmada derece alan projelerin uygulanabileceği yolundadır.

Yukarıda örneklenen deneyler sonucu Şartnamesinin hazırlanmasına katkıda bulunmak amacıyla ilgilendirildiğimiz bu proje hakkında naçizane alternatif önerilerimiz şunlardır:

4.1.YARIŞMANIN KAPSAMI

Yarışma yalnızca mimar veya şehircilik uzmanı değil , arkeolog , sanat tarihçisi , endüstri tasarımcısı , heykeltıraş gibi diğer sanatçılara da açık tutulabilir. "Tasarım" mimarların tekelinde tutulmamalı , ancak uygulama projesi talep edilebilmelidir.

Yarışma kadın/erkek tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına açık olmalıdır.

4.2.YARIŞMANIN KONUSU

Yarışma şartnamesinde çeşmelerin şehirlerin neresinde yer alacağı çaplı krokisi ve topoğrafik özellikleri ile belirtilmelidir. Bu husus özellikle üç büyük şehir sözkonusu olduğu için önemlidir.

Bir diğer yaklaşım , boyutları sınırlayarak , prototip bir çeşme projesi tasarımını istemek ve bunu tüm Türkiye'deki şehirlerin , belediyelerin serbestçe uygulamalarına terk

etmek olabilir. Ancak vaktiyle 1500'ün üzerinde çeşme yapan ve herbiri birbirinden nisbeten farklı estetik ve işlevsel üretimleri olan bir kültürün mirasçıları olarak bu tür bir yaklaşımın bir anlamda "konfeksiyon çeşme" lere yol açması tehlikesini gözönünde bulundurmak gerektir. "Seri imalat"! her zaman "kaliteli ve estetik" olmayabilir.

Bu konuda birinci alternatif tercih edilirse , çeşmelerin yerini belirlerken yalnızca Belediye Başkanları ile karar vermek yerine o şehirdeki konu ile ilgili eğitim yapan üniversiteler , konu ile ilgili dernek ve vakıflar ve hatta halkın da oyu alınmalı , kollektif bir kararla yer seçimi yapıldıktan sonra yarışma açılmalıdır. (En azından biçimsel yönden bu sonucu gerçekleştirecek mini-anketler v.b. yardımı ile seçilen yere yapılacak çeşme daha çok benimsenebilir ve bakımı ve korunması için bir "ön-kamuoyu" oluşabilir. Bu anketler için gerekirse basından yardım almanın yolları araştırılabilir.)

4.3. ÇEŞMENİN KİTABESİ

Çeşmelerin kitabesi birbirinin aynı olur ve Zübeyde Hanım'ın kimliğinde tüm Türk Kadınlarına ithaf edilirse pratik olacağına benzer. Bu konu ile ayrıca bir "Şiir Yarışması" açmak , "şiir yazarların ve/veya yazdığını sananların" sayıca bolluğu nedeniyle projenin gerçekleştirilmesini çok ileriye atabilir. Şiir yerine bir özdeyiş (ör: "Cennet anaların ayağı altındadır.." veya bir benzeri..) sorunu kısa ve belki de daha etkili yoldan çözebilir.

5. YARIŞMA ŞARTNAMESİ

Yarışma Şartnamesi konusunda Mimar Sinan Heykeli yaptırımını için düzenlenmiş bir örnek ekte sunulmaktadır. Yukarıdaki hususlar belirginlik kazandığında ve genel ilkeler belirlendiğinde , benzer bir şartnamenin "Zübeyde Hanım Çeşmesi" için düzenlenmesi çok vakit almayacaktır.

Şartnamede "Seçici Kurul"un seçimi elbette çok önemli bir nokta olup , Sayın Vakfın öncelikle üzerinde karar kıldığı bir "Çekirdek Seçici Kurul" belirlendikten sonra , Şartnameye son biçimin onlarla birlikte verilmesi de bir diğer pratik çözüm gibi görünmektedir.

En derin saygılarımla,

Avniye Tansuğ
24 Şubat 1988

Ekler:1-TARİHİ İSTANBUL ÇEŞMELERİ KURTARILMALIDIR
KAMPANYASI BROŞÜRÜ
2-ŞARTNAME ÖRNEĞİ

15 Qesme
1000

D U Y U R U

MİMARİ PROJE YARIŞMASI

I- ATAMIZIN ANNESİ RAHMETLİ SAYIN BAYAN ZÜBEYDE'NİN ANISI İÇİN, İSTANBUL İZMİR VE ANKARA'DA BİRER ANIT ÇEŞME YAPTIRILACAKTIR.

İSTANBUL'DA BEŞİKTAŞ, VIŞNEZADE PARKINDA YAPTIRILACAK ANIT ÇEŞMENİN MİMARİ PROJELERİNİN DÜZENLENMESİ İŞİ "TÜRK KADININI GÜÇLENDİRME VE TANITMA VAKFI" TARAFINDAN, "BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK YARIŞMA YÖNETMELİĞİ KURALLARI ÇERÇEVESİNDE, (T.M.M.O.B.)'NE BAĞLI ODA ÜYESİ (T.C. UYRUKLU) MİMARLAR ARASINDA YARIŞMAYA ÇIKARILMIŞTIR.

II- YARIŞMANIN AMACI, BU ANIT ÇEŞME TASARIMINI, ÇEŞME MİMARİMİZE İLERİ VE ÇAĞDAŞ YORUMLAR GETİREREK GELİŞTİRMEK VE MEKANA YANSITARAK SİMGELEŞTİRMEKTİR.

III- DEĞERLENDİRME KURULU (JÜRİ)

A) DANIŞMAN ÜYELER :

-HÜSEYİN ANKA (Heykeltraş)

-NEZİHE ARAZ (Yazar)

-PROF. SADİ DİREN (Mimar Sinan Ün. Güzel Sanatlar Fak. Seramik Böl.)

-Y.MİM.VELİ ÖZTÜRK (İst. Büyükşehir Belediyesi Planlama Daire Başk.)

-AVUKAT RIFAT SİRER (Türk Kadınıni Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı Temsilcisi)

-AVNİYE TANSUĞ ("Tarihi İstanbul Çeşmeleri Kurtarılmalıdır" Kampanyası Yönetmeni)

-DOÇ.DR.İLHAMİ TJRAN (Marmara Ün. Güzel Sanatlar Fak. Grafik Bölümü Öğr.Üyesi)

B) ASLİ ÜYELER :

-PROF.NEZİH ELDEM (İ.T.Ü. Mimarlık Fak. Öğr. Gör.)

-Y.MİM.ÇOŞKUN ERKAL

-Y.MİM.ABDURRAHMAN HANCI

-PROF.MARUF ÖNAL (Yıldız Ün. Mimarlık Fak. Öğr. Gör.)

-PROF.DR.METİN SÖZEN (İ.T.Ü. Mim.Fak.Öğr.Üyesi)

-PROF.MUHLİS TÜRKMEN (Mimar Sinan Ün.Mim.Fak.Öğr.Üyesi)

-PROF.MÜFİT YORULMAZ (İ.T.Ü. Mim. Fak. Öğr. Üyesi)

C) YEDEK ÜYELER :

-YARD.DOÇ.İLGİ AŞKUN (Mimar Sinan Ün.Mim. Fak. Öğr. Üyesi)

-DOÇ.SEVİNÇ HADİ (Mimar Sinan Ün.İçmimarlık Böl.Öğr.Üyesi)

D) RAPORTÖRLER :

-MİMAR TÜRKAN ÇETİNOĞLU

IV- ÖDÜL VE MANSİYONLAR :

I. ÖDÜL7.500.000.-TL.

II. ÖDÜL6.000.000.-TL.

III. ÖDÜL5.000.000.-TL.

3 ADET MANSİYON2.500.000.-TL. (HER BİRİ)

V- YARIŞMAGÜNÜ SAAT 18.00 DE SONA ERMEKTEDİR.

YARIŞMACILAR ÖNERİLERİNİ BELİRLENEN GÜN VE SAATTE, ALINDI BELGESİ

KARŞILIĞINDA ADRESİNE TESLİM EDEBİLİRLER.

VI- YARIŞMA DOSYASINITL. BAĞIŞ BEDELİ KARŞILIĞINDA VAKFIN
.....ADRESİNDEN ALABİLİRLER.

YARIŞMA ŞARTLARI

1. YARIŞMANIN KONUSU

Büyük Atatürk'ün annesi rahmetli ¹ ^{Hayrım'ın} ~~sayın~~ Bayan Zübeyde ^{ada} anısına ⁱⁿ için yaptırılacak anıt çeşmenin mimarlığa ilişkin projelerinin düzenlenmesi işi, "Türk Kadınına Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı" tarafından, "Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Mühendislik ve Mimarlık Yarışma Yönetmeliği" kuralları çerçevesinde yarışmaya çıkarılmıştır.

2. YARIŞMANIN BİÇİMİ

Yarışma ulusal, serbest ve tek aşamalıdır.

3. AMAÇ VE KAPSAM

Yarışmanın amacı, Atatürk'ün annesi ⁿⁱ anısına bir anıt çeşme yaptırmak; tasarımı, Çeşme Mimarimize ileri ve çağdaş yorumlar getirerek geliştirmek, mekâna yansıtarak simgeleştirmek, bitişik ve yakın çevreye yeni bir mimari değer katmaktır.

4. YARIŞMA YERİ

Yarışmanın yapılacağı yer, İstanbul, Beşiktaş, Vişnezade semtinde, Spor caddesi ve Baba efendi sokağı köşesinde, 73 pafta, 723 ada, 3 parsel sayılı arsa'da yer alan Vişnezade Parkı'dır. Yarışmacılar Anıtçeşmeyi, bitişik ve yakın çevreyi de düzenleyerek bu park içinde, uygun bulacakları yerde önermekte serbesttirler (önemli ağaçların korunmasına özen gösterilmelidir).

5. YARIŞMAYA KATILMA ESASLARI

Yarışmacıların;

- a) T.M.M.O.B.'ğine bağlı oda üyesi (T.C.) uyruklu mimar üye olmaları,
- b) Yarışma dosyası alarak açık adres bırakmış olmaları ~~gerekmektedir.~~

6. BAŞVURMA

Yarışmaya katılmak isteyenler "Türk Kadınına Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı"nın adresine başvurarak TL. bağış karşılığında yarışma dosyasını alındı belgesine bağlı olarak alabilirler.

7. YARIŞMANIN SÜRESİ

Yarışma süresi ~~24.10.88~~ ^{24.10.88} saat 18.00 de sona ermektedir. Öneriler en geç, yukarıda belirlenen tarih ve saate kadar Vakfın adresine, alındı belgesi karşılığında teslim edilmelidir. Posta ile gönderme kesinlikle kabul edilmeyecektir.

8. SORU SORMA

Yarışmacılar ~~24.10.88~~ ^{5.8.988} ¹⁹ ¹⁰ ^{Agustos} ^{Cemal} ^{İzmir} günü saat 17.00 ye kadar ele geçecek şekilde yarışma ile ilgili soruları ~~5.9.88~~ ^{5.9.88} adresindeki Yarışma Raportörlüğü' ne göndereceklerdir. Soru sorma tarihinin sonundan itibaren 15 gün içinde Jüri tarafından sorular cevaplandırılacak ve şartname alan yarışmacıların adreslerine gönderilecektir.

9. DEĞERLENDİRME KURULU

a) Daşınman Üyeler :

- ŞZKA*
- Hüseyin ANKA (Heykeltıraş)
 - Nezihe ARAZ (Yazar)
 - Prof. Sadi DİREN (Mimar Sinan Ün.Güzel Sanatlar Fak. Seramik BİL.)
 - Y.Mim. Veli ÖZTÜRK (İst.Büyükşehir Belediyesi *Projeler* ~~Planlama~~ Daire Bşk.)
 - Avukat Rıfat SİRER (Türk Kadını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı Temsilcisi)
 - Avniye TANSUĞ ("Tarihi İstanbul Çeşmeleri Kurtarılmalıdır" Kampanyası Yönetmeni)
 - Doç. Dr. İlhami TURAN (Marmara Ün.Güzel Sanatlar Fak. Grafik/Bölümü Öğr. Üyesi)
- Uygulama Sanatları Bölümü Başkanı*
- Arın Sanat Dce.*

b) Asli Üyeler :

- Prof. Nezih ELDEM (İ.T.Ü. Mimarlık Fak. Öğr. Gör.)
- Y.Mim. Çoşkun ERKAL (*Serbest Mimar*)
- Y.Mim. Abdurrahman HANCI (*Serbest Mimar*)
- Prof. Maruf ÖNAL (Yıldız Ün. Mimarlık Fak. Öğr. Gör.)
- Prof. Dr. Metin SÖZEN (İ.T.Ü. Mim. Fak. Öğr. Üyesi)
- Prof. Muhlis TÜRKMEN (Mimar Sinan Ün. Mim.Fak. Öğr. Üyesi)
- Prof. Müfit YORULMAZ (İ.T.Ü. Mim. Fak. Öğr. Üyesi)

c) Yedek Üyeler :

- Yard. Doç. *Dr.* İlgi AŞKUN (Mimar Sinan Ün.Mim.Fak.Öğr.Üyesi)
- ~~Doç. Sevinç HADİ (Mimar Sinan Ün. İçmimarlık Böl.Öğr.Üyesi)~~

d) Raportörler :

- Mimar Türkan ÇETİNOĞLU

10. YARIŞMACILARA VERİLECEK BELGE VE BİLGİLER

- Yarışma Şartları Belgesi,
- Yarışma Programı *1/200 ölçekli alan planı, 1/500 ölçekli*
- Yarışma Alanı Planı, bitişik ve yakın çevreye ilişkin bilgiler,
- Fotoğraflar

11. YARIŞMACILARDAN İSTENEN BELGELER

- 1/200 ölçekli yerleşim planı
- 1/50 ölçekli plan, kesit ve görünüşler → *9/30 katmanda 1/200 ölçekli*
- 1/20 ölçekli sistem detayı
- 1/50 ölçekli maket (bitişik çevre ile) *Cesare*
- Açıklama Raporu

12. ANLATIM TEKNİĞİ VE SUNUŞ

- Ölçeklerin özelliklerine uygun olarak çizimle anlatım tekniği, renklendirme ve gölgeleme serbesttir.
- Paftalar, 50/70 cm ve katları boyutunda *matkapla kesilmiş* olacaktır.
- Sergileme kolaylığı bakımından her paftanın asılma şemasındaki yeri belirtilecektir.
- Bütün planlar pafta üzerinde aynı bakış yönünde yer alacaktır.
- Bir takım ozalit kopya orijinalleri ile birlikte teslim edilecektir.

13. KİMLİK ZARFI VE İÇİNDE YER ALMASI İSTENEN BELGELER

Yarışmacılar, projenin teslim edildiği ambalajın içine, proje ile aynı rumuzu taşıyan ve üzerinde büyük harf ve siyah yazı makinesi ile yazılmış, "İstanbul, Beşiktaş, Vişnezade Parkında Yapılacak Anıtçesme Mimari Proje Yarışması" yazılı mühürlü ve kapalı zarfın içine.

- a) Yarışma şartları ve sözleşme örneğini aynen kabul ettiklerini,
- b) Mezun oldukları okul ve diploma numaralarını,
- c) Üyesi oldukları oda sicil numaralarını,
- d) Yarışmaya ekip olarak girilmesi halinde ekip başı görevini yüklenen kişiyi ve bunun yanında diğer üyelerin ad ve soyadlarını bildiren belgeleri koyacaklardır.

Yarışmaya katılan, ödül ve mansiyon almadıkları halde kimliklerinin açıklanmasını isteyenler kimlik zarfı üzerine "Açılabilir" kaydını koyacaklardır.

14. ÖDÜL VE MANSİYONLAR

a) Ödüller :

1. Ödül 7.500.000.- TL.
2. Ödül 6.000.000.- TL.
3. Ödül 5.000.000.- TL.

b) Mansiyonlar, (3 adet) 2.500.000.- TL. (Her biri)

Not: Aynı yarışmacının birden fazla dereceye girmesi durumunda en yüksek derece bedeli ödenir.

15. JÜRİNİN DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI

Jüri değerlendirme çalışmaları için günü saat 10.00 da, İstanbul'da sergi salonunda toplanacak ve çalışmaları sonunda hazırlayacağı raporu Vakıf Başkanlığı'na verecektir.

16. SONUÇLARIN DUYURULMASI

Yarışmanın sonuçları Jüri Raporları ile birlikte yarışmacılara taahhüt- lü mektup ile gönderilecektir. Ayrıca biri İstanbul'da olmak üzere en az iki gazetede duyurulacaktır.

17. PROJELERİN SERGİLENMESİ

Yarışmaya katılan projeler, yarışma sonuçlandıktan sonra on gün içinde 15 gün süre ile İstanbul'da sergilenecektir. Bu yarışmada derece ve mansiyon alan öneriler gereğinde Ankara ve İzmirde'de 15 gün süre ile sergilenecektir.

18. RUMUZ VE AMBALAJLAMA

Rumuz beş rakkamlı 1x4 cm boyutunda olup, her pafta, rapor ve ambalajların üst sağ köşesine yazılacaktır.

Ambalajların üzerine projenin rumuzu ile, "İstanbul,Beşiktaş, Vişnezade Parkında Anıtçeşme Proje Yarışması" yazısı ile, Türk Kadını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı İstanbul adresi yazılacaktır.

Kimlik zarfı, açıklama raporu ve projeler bir ambalaj içinde, maket ise ikinci bir ambalaj içinde teslim edilecektir.

19. PROJELERİN GERİ VERİLMESİ

Ödül ve mansiyon kazananlar dışındaki projeler, sergi bitiş tarihini izleyen 15 gün içinde başvuran yarışmacılara Vakıf'ca iade edilecektir.

20. YARIŞMA DIŞI BIRAKMA

Yarışma şartlarının 5. maddesinde yer alan hususlara uymayan, 11. maddesinde belirlenen ve yarışmacılardan istenen belgeleri eksik olan, belgelerin herhangi bir yerinde yarışmacıyı tanıtabilecek bir işareti bulunanların önerileri yarışma dışı bırakılacaktır.

21. ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu yarışmanın, şartname programı ve sözleşmesine bağlı olarak yarışmacı ile Vakıf arasında çıkabilecek anlaşmazlıklar İstanbul Mahkemele-
rinde yargıya bağlanır.

22. ÖDÜL KAZANANA İŞİN NASIL VERİLECEĞİ

a) Yarışmada ödül ve mansiyon alan öneriler Vakfın malıdır. Ancak Vakıf bu önerilerden herhangi birini başka bir yerde uygulayamaz. Müellifler de karşılıklı olarak bu önerilerini başka bir yerde uygulayamazlar.

- b) Vakıf, ekli Sözleşme Örneğinde ayrıntılı olarak belirlenen mimarlık ve ona bağlı hertürlü tasarım ve uygulama işlerini ve mesleki denetim işini yarışma birincisi proje müellifine (veya müellif grubuna) yaptırmayı kabul eder.
- c) Birinci gelen yarışmacının yapacağı işlerin ^{örneğin belirsiz} ana başlıkları şöyledir:
- I- Proje düzenleme işleri (mimari, statik, tesisat resmi ve uygulama projeleri)
- II- İhale dosyası düzenleme işleri
- III- Ruhsat dosyası düzenleme işleri
- IV- Mesleki denetim işleri (ayrı bir sözleşme ile yürütülecektir)
- (Bu işlerin ayrıntıları sözleşme örneğinde belirtilmiştir.)
- d) Yukarıda (c) de yer alan işlerin değerleri için 29 Temmuz 1986/19179 no.lu Resmi Gazetede yayınlanmış olan "Ücret Yönetmeliği"ndeki esaslar temel alınacaktır.
- e) Bu yarışmada, Mimari, İnşaat, ^{Statik} Makina ve Elektrik Mühendisliği işleri 5. sınıf olarak kabul edilecektir. Çevre düzenleme işlerine ilişkin proje düzenleme işleri için proje bedelinin % 60'ı esas alınacaktır.

YARIŞMA PROGRAMI

PROGRAMA İLİŞKİN AYRINTILAR AŞAĞIDA YER ALMAKTADIR:

A) ÇEVRE DÜZENLEME :

- 1- YARIŞMA ALANININ YAKIN ÇEVRESİ, BU ÇEVREDE OLUŞAN TARİHİ VE YENİ YAPILAŞMA İLE, ÖNERİLEN ÇÖZÜM ARASINDAKİ İLİŞKİLER, 1/500 ÖLÇEKLİ PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLER HALİNDE GÖSTERİLECEKTİR.
- 2- BİTİŞİK ÇEVRE ÖZELLİKLERİ 1/200 ÖLÇEKLİ PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLE DE BELİRTİLECEKTİR.
- 3- BİTİŞİK ÇEVRE DÜZENLEMESİ KAPSAMINA GİREN, (YAYA YOLU, BORDÜR, OTURMA BANKOSU, OTURMA ALANI, BÜFE V.B.) KULLANIŞ ÖGELERİ UYGUN ÖLÇEKTE, KULLANIŞ AMACINI YANSITIR ÖZELLİKTE ÇİZİLECEKTİR. ÇİZİMLE ANLATIM SERBESTTİR.
- 4- DÜZENLEMEDE DEĞERLİ AĞAÇ VE BAŞKA TÜR BİTKİLER KORUNACAKTIR.

B) MİMARİ TASARIM :

- 1- YARIŞMACI, TASARIMINDA MİMARİ BÜTÜNLÜK İLE KAYNAŞMIŞ EK PLASTİK ÖGELERE (YAZI, KABARTMA, OYMA, KAPLAMA, RENKLENDİRME V.B. PLASTİK BİÇİM VE TARİFLERE),
 - 2- SUYA DAYALI ETKİLERE, (AKAR ÇEŞME, HAVUZ, KÜÇÜK ÇAVLAN, FİSKİYE, SU HAREKETLERİ V.B. İFADELERE)
 - 3- AYDINLATMA VE IŞIKLANDIRMA ÖGELERİNE,
- YER VEREBİLİR.

SÖZLEŞME ÖRNEĞİ

TARAFLAR

Bu sözleşme, adresinde bulunan Türk Kadınıni Tanıtma ve Güçlendirme Vakfı ile adresinde bulunan arasında aşağıdaki maddelerdeki şartlar içinde geçerli olmak üzere düzenlenmiştir. Taraflar bu şartları şimdiden kabul ve taahhüt etmişlerdir. Bu sözleşme gereğince, "Türk Kadınıni Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı" (VAKIF), de (MİMAR) olarak adlandırılmışlardır. Yukarıda yazılı adresler tarafların yazışma adresleri olup, bu adreslere gönderilen her türlü yazı ve tebligat taraflarca gününde alınmış sayılır.

SÖZLEŞMENİN KONUSU

Madde 1 : Bu sözleşme gereğince VAKIF, İstanbul, Beşiktaş, Vişnezade semtinde, Spor Caddesi ve Baba efendi sokağı köşesinde, 73 pafta, 723 ada, 3 parsel sayılı arsa'da yer alan Vişnezade parkı içinde, Beşiktaş Belediyesinin iznine bağlı olarak yaptırılacak çeşmenin, yapımına ilişkin her türlü plan, proje, resim ve hesap işiniTL bedel karşılığında MİMAR'a vermiş, mimar'da bu işleri, yazılı bedel karşılığında yapmayı kabul ve taahhüt etmiştir. Sözleşmenin konusu bundan ibarettir.

MİMARIN YÜKLENDİĞİ İŞLERİN AYRINTILARI

MADDE 2 : Mimar aşağıdaki işleri yüklenmiştir :

I- Proje Düzenleme İşleri ;

a. Mimari ;

a.1) 1/50 ölçekli kesin projeler

a.2) 1/50 ölçekli uygulama projeleri

a.3) 1/20-1/10-1/1 ölçekli detaylar

b. Statik;

b.1) 1/50 ölçekli uygulama projeleri

b.2) 1/20 ölçekli detaylar

b.3) Gerekli statik hesapları ve metrajlar

- c) Tesisat,
 - c.1) 1/50 ölçekli temiz ve pis su tesisat projeleri
 - c.2) 1/50 ölçekli elektrik ve aydınlatma tesisatı projeleri
 - c.3) Gerekli detay resimleri
 - c.4) Hesap ve metrajlar

II. İhale dosyası düzenleme işleri;

- a) İnşaata ilişkin metraj cetvelleri, birim fiyatlara bağlı imalat kalemleri ve maliyetlerini içeren keşif özeti cetveli, gerekli şartnameler.
- b) Temiz su, pis su, elektrik ve aydınlatma işlerine ilişkin metraj cetvelleri birim fiyatlara bağlı imalat kalemleri ve maliyetlerini içeren keşif özeti cetveli gerekli şartnameler.

III-Ruhsat dosyası düzenleme İşleri,

- I, a.2 - b.1, b.2, b.3, - c.1, c.2, c.3, c.4
te belirlenen plan, proje ve hesapları içeren ruhsat dosyasının hazırlanması.

MİMARIN İŞBİRLİĞİ EDECEĞİ, MÜHENDİS UZMAN VE SANATÇILAR

Madde 3 : Mimar, tasarım çalışmaları sırasında işbirliği edeceği mühendis,uzman ve sanatçıları Vakıfa bildirmek, Vakıf'ın olurlarını almak ve bu kişi ya da kişilerle kendi arasında yazılı sözleşme düzenlemek zorundadır. Bunlarla olan anlaşmazlıkların çözümünde kendisi ve işbirliği ettiği kişiler Vakıf idaresinin aracılığına başvuramazlar.

İŞ SÜRELERİ

Madde 4 : Madde 2'de yer alan işlerin süreleri aşağıda gösterilmiştir :

a) Mimari

- a.1. deki işler için takvim günü
- a.2. " " " " "
- a.3. " " " " "

b) Statik

b.1, b.2., b.3. deki işlerin için takvim günü

c) Tesisat

c.1, c.2, c.3, c.4 deki işler için takvim günü

Toplamtakvim günü

MİMAR tarafından kabul ve taahhüt edilmiştir.

Bu süreler Belediye ve vakıf onay süreleri dışındadır.

GEÇİKME DURUMU, CEZA VE TAZMİNAT

Madde 5 : MİMAR, (Madde 2) de belirlenen ve yükümlülüğü altında bulunan işleri, bilim, teknik ve sanat kurallarına uygun olarak, (madde 4) de belirlenen sürelerde yapmaktan sorumludur. Bu sürelerde gecikme olduğu takdirde, her geçen gün için MİMAR'dan..... TL. ceza kesilir. Gecikme 10 günü geçerse, VAKIF sözleşmeyi fesh ve tazminat talep etmekte serbesttir. MİMAR bu duruma itiraz etmeyeceğini şimdiden kabul eder.

ONAY VE ONAY SÜRELERİ

Madde 6 : MİMAR tarafından düzenlenerek VAKIF'a gönderilen, ruhsat dosyasında yer alması gerekli olan projeler dışında, her türlü, plan, proje, resim ve hesabın onayı VAKIF'ca yetkili kılınan uzman elemanlarca yapılacaktır. Bu onay süresi, projelerin VAKIF'a teslimi tarihinden başlamak üzere 7 günü geçemez. Bu süre içinde onaylanmayan veya eksik ve kusurları dolayısıyla MİMAR'a geri verilmeyen plan, proje, resim ve hesaplar onaylanmış sayılır. İade edilip de belirlenen sürede bitirilip tekrar onaya sunulmayan plan, proje, hesap ve resimlerdeki gecikmeler iş sürelerinden sayılır.

ÖDEMELER

Madde 7 : MİMAR'a yapılacak ödeme dilimi ve miktarları aşağıda gösterilmiştir.

- Avans ödemesi olarak	TL.
--(I a.1)deki işlerin onayında	TL.
- (I a.2) " " "	TL.
- (1.a.3) " " "	TL.
- (I.b.1-b.2.-b.3.) " "	TL.
- (I.c.1.- c.2-c.3.-c.4)deki işlerin onayında.....	TL.
- (II a-b)deki işlerin onayında	TL.
- (III)deki işlerin onayında	TL.
Toplam	TL.

ödemeler onayı izleyen en geç 7 gün içinde nakit olarak ve bir defada VAKIF'ca MİMARA ödenir. MİMARA yapılması gerekli ödemeler gecikirse MİMAR sözleşmeyi feshedip etmemekte serbesttir.

Feshetme durumunda yapacağı işlerin bedelini tam olarak alır.

AVANS

Madde 8 : Mimara anlaşmaya ve teminata bağlı olarak avans verilebilir.

PARÇALI GİDERLER

Madde 9 : Pul, resim, Belediye ruhsat ve inşaat harçları VAKIF'ca karşılanır. Dört takım proje ile birlikte , plan, proje hesap ve resimlerin düzenlenmesine ilişkin her türlü kişiye bağlı yasal vergi ve giderler MİMAR'a aittir.

SORUMLULUKLAR, SÖZLEŞMENİN BOZULMASI

Madde 10 : Taraflar bu sözleşme maddelerinde yer alan hususlara uymak zorundadır. Bu sözleşme VAKIF'ın sorumluluğu nedeniyle bozulursa, MİMAR yaptığı işin bedelini tam, yapacağı işlerin bedelinin yarısını alır.

Sözleşme MİMAR'ın sorumluluğu nedeniyle bozulursa, MİMAR yaptığı işin bedelinin yarısını alabilir, ancak bu yüzden VAKIF'ın uğrayacağı zararları da öder.

Sözleşmenin bozulması gerekçeli yazı ve ihtarlarla olur.

İŞİN DEVREDİLEMEYECEĞİ

Madde 11 : Mimar bu sözleşme ile yüklenmiş olduğu iş ve işleri hiç bir şekilde üçüncü kişilere kısmen veya tamamen devir ve temlik edemez. Aksi takdirde bu sözleşmenin 10.uncu maddesi uygulanır.

İŞİN DURDURULMASI

Madde 12 : Tarafların sorumlulukları dışında kalan zorunlu nedenler (mucbir sebepler) yüzünden işin durdurulması halinde MİMAR yaptığı işlerin bedelini tam, yapacağı işlerin bedelinin % 25 ini alır.

ZORUNLU NEDENLER

Madde 13 : Savaş, salgın hastalık, su baskını, seferberlik, olağanüstü haller, deprem, ulusal ekonomik ve sosyal nedenlere dayalı durumlar zorunlu nedenler olarak taraflarca kabul edilmiştir. Zorunlu nedenlerden doğan süreler gecikme sayılmaz.

TELİF HAKLARI

MADDE 14 : MİMAR'ın düzenleyerek VAKIF'a teslim ettiği ve bedelini tam olarak almış olduğu her türlü plan, proje, hesap ve resimlerin telif hakları saklı kalmak koşulu ile VAKIF'ın malı olmuş sayılır. Ancak taraflar bu plan, proje hesap ve resimleri hiç bir nedenle başka hiç bir yerde kullanamaz, üçüncü şahısların kullanmasına aracı olamaz. Tarafların aksi durumlarından doğan yasal tazminat isteme hakları da saklıdır.

SÖZLEŞME SÜRESİ

Madde 15 : Bu sözleşmenin süresi, imza, tarihinden başlamak üzere işlerin bitimine kadar geçerlidir.

SÖZLEŞMENİN EKLERİ

- Madde 16 : a) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı "Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri Şartnamesi"
b) 29 Temmuz-1986 tarih ve 19179 sayılı resmi gazetede yayınlanmış T.M.M.OB. İnşaat, Makina, Elektrik ve Mimarlık Hizmetleri asgari ücret Yönetmeliği
c) Onaylı plan, proje, hesap ve resimler
d) Yapı işleri genel teknik şartnamesi
e) Borçlar kanunu
bu sözleşmenin ekleridir.

SÖZLEŞMENİN DAYANAĞI

Madde 17 : Bu sözleşme günü açılan ve günü sonuçlanan, ödül ve mansiyon değerlendirmeleri jüri raporu ile belirlenen yarışma, buna bağlı sayılı VAKIF Yönetim Kurulu kararı bu sözleşmenin dayanağıdır.

UYUŞMAZLIKLAR

Madde 17 : Bu sözleşmenin uygulanmasından doğacak her türlü anlaşmazlıklar İstanbul mahkemelerince yargıya bağlanır.

SÖZLEŞMENİN KAÇ MADDEDEN OLUŞTUĞU

Madde 18 : Bu sözleşme on yedi maddeden oluşmuş ve taraflarca her maddesi ayrı ayrı okunarak kabul ve imza edilmiştir.

4/3/1990

V.zade:663

Beşiktaş Vişnezade mahallesi Spor caddesinde kain 73 pafta,723 ada,
3 parsel sayılı 5048 m2.miktarlı Park Kadastroca İst.Belediyesi adına kayıtlı
dır.Şerhler haresinde: 1 adet haciz mevcuttur. Kroki ilişikte sunulmuştur
Bilgi edinilmesi rica olunur

S/Y

İstanbul 3. İcra
Memurluğu 959/3979
Nolu dava ile.
(Eftinş Kroşici v.s)

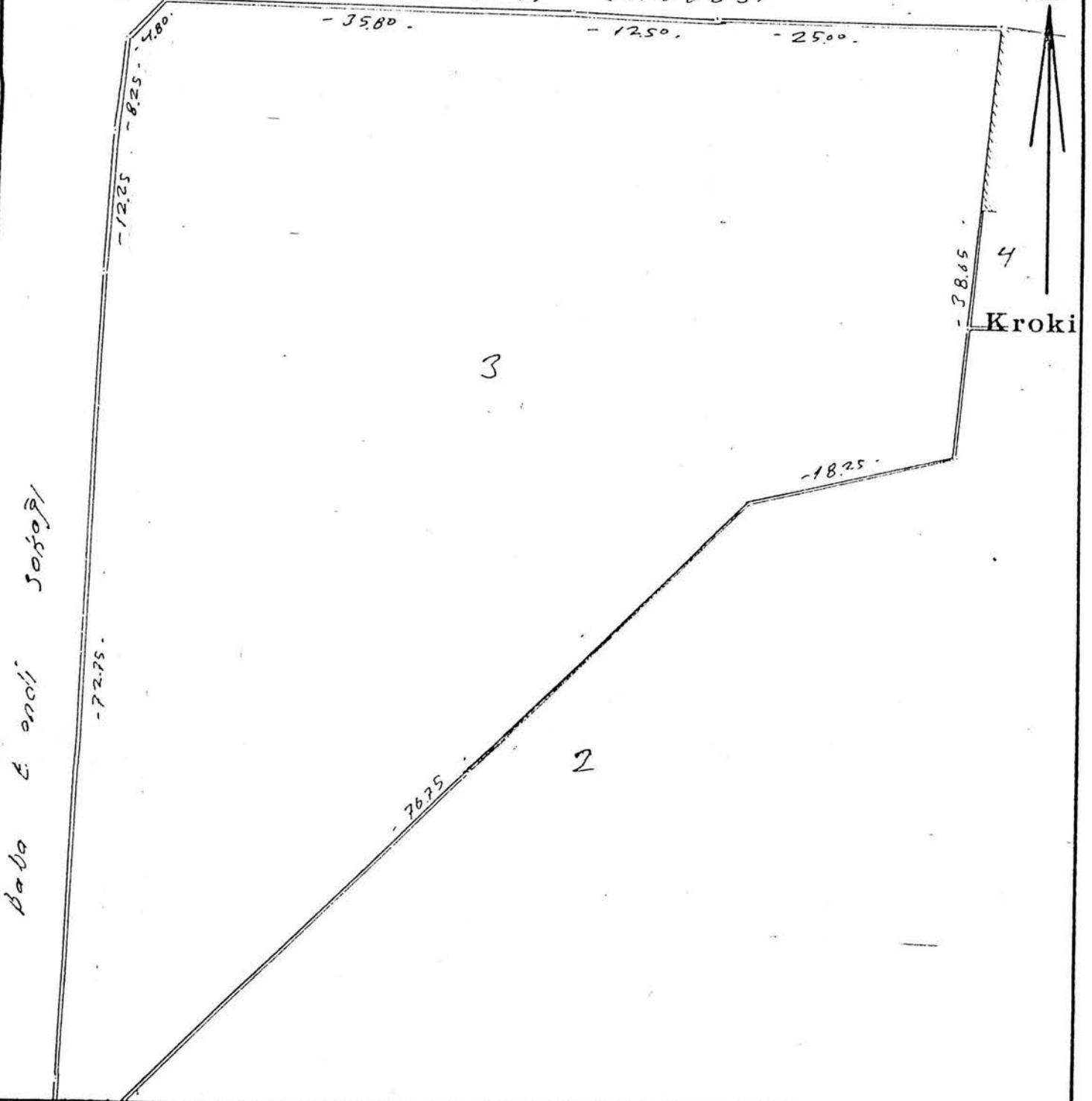
BEŞİKTAŞ.....Kadastro Müdürlüğü

Kadastro Şefliği

EBATLI KROKİ

İLİ	İLÇESİ	Mahalle veya Köyü	PAFTA	ADA	PARSEL
İSTANBUL	BEŞİKTAŞ	VİSNEZADE	73	723	3

S P O R CADDESİ

KAYIT	Tarih	Ünvanı	Kontrol Memuru Fen Memuru-Teknisyen	Kontrol Mühendisi	KADASTRO MÜDÜRÜ KADASTRO ŞEFİ
	Numarası	Adı ve Soyadı	İshak BOLAT	EMİN PARALTI	EMİN YAZITURT
HARC MAKBUZU	Tarih	İmza			
	Numarası				